

KAMERS-ANTIKAMERS

Gelezen: Niña Weijers, 2019, Kamers-Antikamers; Uitgever: Atlas Contact Amsterdam/Antwerpen; ISBN 978-90-254-4562-1. E-book. Gelezen in Lenovo Tablet 10 inch (dit beïnvloed de paginanummering!).

Het geschrift betreft een roman. Niet overal even vloeiend geschreven. Soms passages die heel goed lezen, maar het merendeel van de tekst heeft een wat kortaffe dagboekstijl. Inhoud betreft liefdesrelaties met mannen en vrouwen. Hoofdthema liefdesrelatie met een vrouw M die bloei en einde kent. Waarom ik het helemaal gelezen heb is me eigenlijk een raadsel. Toch ben ik niet ontevreden dat ik het gelezen heb, want ik stuitte op een passage die mijn aandacht trok.

Op pagina 147 (van totaal 168) trof ik de volgende passage. Het betreft een communicatie tussen de hoofdpersoon en geliefde M:

"...en schaamde zich diep voor haar eigen aangeboren of aangeleerde lafheid. (Jij bent niet genuanceerd, had de ander haar eens toegebeten, jij bent een *fucking NSB'er*)".

Toen ik dit las schoot me te binnen dat ik in de film *De Gelukkige Huisvrouw* met Carice van Houten een soortgelijke episode tegenkwam. De hoofdpersoon ondergaat een zware bevalling. Een gynaecoloog wil haar daarbij helpen. De hoofdpersoon scheld hem uit voor "...vuile NSB'er...". Ik heb ook al eerder melding gemaakt van dit soort uitspraken in een televisieprogramma van Jack Spijkerman.

Kennelijk is NSB'er een standaard ABN-term geworden, zoals "kut" en dergelijke. In het geval van Spijkerman betrof het nog een begrijpelijke associatie: hij werd ontslagen en sprak daarover in termen van "...het leek wel of ik een NSB'er was...".

Maar in de situatie waarin Van Houten zich bevond (de zware bevalling) is enige verbinding tussen de betrokkene (de gynaecoloog) en de voormalige populistische politieke partij NSB volledig afwezig.

In het geval van het boek van Weijers dat voornamelijk over liefdesrelaties gaat, is de verbinding zeer onduidelijk. Het boek zal vermoedelijk sterk autobiografisch zijn. De schrijfster is van 1987, nu 33 jaar. Een tamelijk jonge vrouw dus, die geen ervaringen met de Tweede Wereldoorlog heeft. Hoe kan deze als scheldwoord op te vatten passage nu in haar vocabulaire terecht

gekomen zijn? Het kan zijn dat iemand anders (bijvoorbeeld de relatie M) die term gehanteerd heeft, en het indruk gemaakt heeft op de schrijver. Het kan ook zijn dat de schrijver het uit eigen "cultuurgoed" heeft meegekregen (in opvoeding en of opleiding). In ieder geval heeft de schrijver het nodig gevonden deze term te bedenken en in geschrifte te handhaven. Het kan zijn dat de schrijver uit een goed naoorlogs nest kwam (verzet, gedeporteerden), maar het zou evengoed mogelijk kunnen zijn dat de schrijver zelf uit een 'fout' milieu kwam. Vooral de tekstuele toevoeging "...haar eigen aangeboren of aangeleerde lafheid..." zou op dit laatste geval kunnen wijzen: Weijers zou dan zelf uit een voormalig "fout" geslacht komen (ouders, grootouders).

De schrijfster werkt mee aan De Groene Amsterdammer, en ze is redacteur van De Gids. Zou de schrijfster eindelijk hebben willen bekend maken dat ze uit een 'slecht' geslacht afkomstig is? Dit soort vragen kunnen hier alleen speculatief beantwoord worden. Achter de precieze betekenis van de *fucking NSB'er*-passage zullen we op deze manier niet komen. Maar het blijft de vraag waarom mensen die, zoals ik in *De Omdraaiing van het Schuldperspectief* (D. Kampman; Uitgeverij Informatie Documentatie Algemeen; 2019) heb aangegeven, onterecht bestraft zijn met onder meer langdurige internering, zelfs in schijnbaar nietbetrokken situaties te lijden moeten hebben onder ongunstige stereotypering.